

Transport lotniczy w 2010 roku

Jerzy Liwiński

Lotnictwo komunikacyjne to najnowocześniejsza i najszybciej rozwijająca się dziedzina transportu, ale wymaga dużych nakładów kapitałowych i wysoko wykwalifikowanego personelu. Bezpieczeństwo lotów, które jest głównym warunkiem dalszego jego rozwoju, wymaga stałej modernizacji floty oraz rozbudowy naziemnych systemów nawigacyjnych i wyposażenia lotnisk. Na świecie działalność przewozową wykonuje półtora tysiąca linii lotniczych, z tego około tysiąca realizuje loty w ruchu rozkładowym. Szacuje się, że w każdej chwili w powietrzu znajduje się około 10 tys. samolotów komunikacyjnych.

mgr inż.
Jerzy Liwiński
Urząd Lotnictwa
Cywilnego,
Naczelnik Ośrodka
Informacji Naukowej,
Technicznej
i Ekonomicznej

Tab.1. Ranking linii lotniczych wg przewozów pasażerskich w 2010 r.

Ranking	Linia lotnicza	Kod ICAO	Kod IATA	Pasażerowie		Praca przewozowa /mld pkm/
				Liczba /tys./	Zmiana roczna	
1	Delta Air Lines, USA	DAL	DL	162 615	2,2%	310,8
2	Southwest Airlines, USA	SWA	WN	106 307	2,2%	125,6
3	American Airlines, USA	AAL	AA	86 204	0,5%	201,9
4	China Southern Airlines, Chiny	CSN	CZ	76 455	15,4%	111,3
5	Ryanair, Irlandia	RYP	FR	72 100	8,4%	83,7
6	Air France-KLM Group, Francja	AFR	AF	71 320	0%	204,7
7	China Eastern Airlines, Chiny	CES	MU	64 878	18,6%	93,1
8	Lufthansa, Niemcy	LDH	LH	58 916	5,9%	129,6
9	United Airlines, USA	UAL	UA	54 100	-3,5%	164,9
10	US Airways, USA	AWE	US	51 853	1,6%	94,9
11	easyJet, Wielka Brytania	EZY	U2	48 800	8,0%	56,1
12	Air China, Chiny	CCA	CA	46 241	16,1%	86,2
13	All Nippon Airways, Japonia	ANA	NH	45 743	2,7%	58,4
14	Continental Airlines, USA	COA	CO	43 600	-4,4%	128,3
15	Qantas Airways, Australia	QFA	QF	41 400	7,8%	100,7
16	SkyWest Airlines, USA	SKW	OO	40 400	17%	32,5
17	Japan Airlines, Japonia x	JAL	JL	34 795	-16,0%	59,7
18	TAM Linhas Aereas, Brazylia	TAM	JJ	34 553	13,6%	51,4
19	Air Berlin, Niemcy	BER	AB	33 593	20,4%	45,2
20	GOL Transportes Aereos, Brazylia	GLO	G3	32 122	13,1%	31,3
21	Emirates, ZEA	UAE	EK	31 422	14,5%	146,1
22	British Airways, W. Brytania	BAW	BA	30 600	-5,5%	106,9
23	THY Turkish Airlines, Turcja	THY	TK	29 099	15,9%	47,9
24	Cathay Pacific, Chiny	CPA	CX	26 796	9,1%	96,6
25	AirTran Airways, USA	TRS	FL	24 721	3,0%	31,5
26	JetBlue Airways, USA	JBU	B6	24 254	8,0%	45,5
27	Air Canada, Kanada	ACA	AC	23 616	6,5%	77,4
28	Alitalia, Włochy	AZA	AZ	23 355	7,4%	32,9
29	Korean Air, Korea Płd.	KAL	KE	22 926	10,5%	60,5
30	Scandinavian Airlines, Szwecja	SAS	SK	21 532	0,7%	23,5
.....	Polskie Linie Lotnicze LOT	LOT	LO	4 576	9,8%	7,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: IATA, Air Transport World, Airline Bussines

Raport roczny ICAO

Z raportu rocznego Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO (International Civil Aviation Organization) opublikowanego w dokumencie „Annual Report of the Council 2010” wynika, że w 2010 roku w 190 państwach członkowskich, w lotach rozkładowych, przewieziono 2563 mln pasażerów (praca przewozowa 4685 mld pkm) oraz 48 mln ton ładunków (praca przewozowa 172 mld tkm), a także około 1,2 mln ton poczty (4,9 mld tkm).

Łączna praca przewozowa (uwzględniająca wagę pasażerów i ich bagaż oraz tonaż cargo i poczty) wyniosła 603 mld tkm, w czym poszczególne regiony świata miały następujące udziały: Azja / Pacyfik – 30,1%, Ameryka Płn. – 28%, Europa – 27,5%, Bliżni Wschód – 8,2%, Ameryka Płd. / Karaiby – 3,9% i Afryka – 2,3%. W osiągnięciu powyższego wyniku przewozowego zdecydowanie największy udział miały państwa o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego: USA – 25,9% światowych przewozów, Chiny – 8,8%, Niemcy – 4,9%, Emiraty Arabskie – 4,7%, Wielka Brytania – 3,9%, Korea – 3,5%, Japonia – 3,4%, Francja – 3,2%, Singapur – 2,3% i Holandia – 2,3%. Udział polskich przewoźników wynosi zaledwie 0,12% i klasyfikuje nasz kraj w światowym rankingu na 56 miejscu.

W 2010 roku samoloty komunikacyjne wykonały 27,7 mln rejsów rozkładowych pokonując trasę 37,5 mld km. Średnia długość

Tab.2. Ranking linii lotniczych wg przewozów pasażerskich w 2010 r.

Ranking	Linia lotnicza	Kod ICAO	Kod IATA	Praca przewozowa	
				Liczba (mln tkm)	Zmiana roczna
1	FedEx Express, USA	FDX	FX	15943	12,8%
2	Air France-KLM, Francja	AFR	AF	11438	2,5%
3	United Parcel Service, USA	UPS	5X	10523	11,6%
4	Cathay Pacific, Chiny	CPA	CX	10175	23,2%
5	Korean Air, Korea	KAL	KE	9670	14,7%
6	Lufthansa Group, Niemcy	LDH	LH	8905	19,9%
7	Singapore Airlines Cargo, Singapur	SQC	SQ	7174	7,7%
8	China Airlines, Chiny	CAL	CI	6674	34,6%
9	Cargolux Airlines, Luxemburg	CLX	CV	5284	10,1%
10	EVA Air, Chiny-Taiwan	EVA	BR	5168	42,4%
11	British Airways Group, W. Brytania	BAW	BA	4644	2,4%
12	Air China, Chiny	CCA	CA	4531	29,6%
13	United Continental Holdings, USA	UAL	UA	4383	17,6%
14	China Eastern Airlines, USA	CES	MU	4306	-
15	Atlas Air, USA	GTI	5Y	4251	22,3%
16	Asiana Airlines, Korea	AAR	OZ	3597	17,0%
17	Delta Air Lines, USA	DAL	DL	3317	-0,7%
18	LAN Airlines, Chile	LAN	LA	3239	23,5%
19	China Southern Airlines, Chiny	CSN	CZ	3192	79,2%
20	Qatar Airways, Katar	QTR	QR	3036	50,9%
21	Thai Airways Int'l, Tajlandia	THA	TG	2895	38,4%
22	American Airlines, USA	AAL	AA	2754	13,9%
23	All Nippon Airways, Japonia	ANA	NH	2520	16,1%
24	Japan Airlines, Japonia	JAL	JL	2468	-27,0%
25	Malaysia Airlines, Malesja	MAS	MH	2449	18,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: IATA, Air Transport World, Airline Bussines

rejsu wynosiła 1351 km, a najdłuższymi charakteryzowały się regiony Bliskiego Wschodu – 2227 km, Afryki – 1602 km i Azji i wysp Pacyfiku – 1543 km. Średnia trasa wykonywana w Europie liczyła 1267 km, w Ameryce Płn. – 1265 km, a w Ameryce Płd. / Karaibach – 1029 km.

Oprócz rejsów rozkładowych realizowane były też loty w ruchu nieregularnym (czarterowym), z których skorzystało ponad 100 mln ludzi. Realizacja lotów nieregularnych nie jest przedmiotem szczegółowych statystyk, prowadzonych przez Organizację ICAO.

Wyniki przewozowe linii lotniczych

Największe przewozy realizują tradycyjne linie lotnicze, wykonujące loty rozkładowe (w ramach siatki połączeń). Przewiozły one łącznie 1670 mln pasażerów, co stanowi 64% udziału w rynku. Wskaźnik wykorzystania miejsc load factor wyniósł 79%. Najwięcej pasażerów przewiozły linie Delta Air Lines, American Airlines, China Southern Airlines i Air France-KLM.

Linie niskokosztowe przewiozły 650 mln pasażerów (udział w rynku 25%), przy średnim wykorzystaniu miejsc (wskaźnik load factor) – 83%. Największą liczbę pasażerów przewiozły: amerykańskie Southwest Airlines, irlandzkie Ryanair i brytyjskie easyJet. Linie niskokosztowe po raz kolejny osiągnęły największą dynamikę rocznego wzrostu, co stymulująco wpływa na globalny rynek transportu lotniczego. Na przestrzeni tylko pięciu ostatnich lat ich udział w rynku wzrósł prawie dwukrotnie z 16% do 25%, a liczba pasażerów zwiększyła się odpowiednio z 360 mln do 650 mln. Było to efektem wysokiej dynamiki corocznego wzrostu, przekraczającej wyniki osiągane przez linie tradycyjne.

Regionalne linie lotnicze przewiozły 240 mln pasażerów (udział 9%), przy średnim wskaźniku load factor – 75%. Najwięcej przewiozły linie amerykańskie: SkyWest Airlines (40 mln), ExpressJet (17 mln) i American Eagle (16 mln).

Linie specjalizujące się w czarterach turystycznych przewiozły 70 mln pasażerów

(udział 3%), przy wskaźniku load factor wynoszącym 90%. Najwięcej przewiozły brytyjskie linie Thomson Airways (11 mln) i niemieckie TUIfly (9 mln). Wyniki przewozowe największych linii lotniczych w 2010 roku zawiera Tabela 1.

Linie lotnicze specjalizujące się w przewozach cargo przewiozły 48 mln ton ładunków, wykonując pracę przewozową 172 mld tkm. Największą pracę wykonały linie: FedEx, Air France-KLM i UPS United Parcel Service. Przewozy cargo odnotowały bardzo wysoką dynamikę wzrostu – 17,7% (tonaż ładunków) i 19,8% (praca przewozowa). Wyniki przewozowe największych linii lotniczych wg pracy cargo w 2010 roku zawiera Tabela 2.

Ranking regionów świata

Największe przewozy na świecie realizują linie lotnicze z Ameryki Północnej, z których usług skorzystało 780 mln pasażerów (30% światowych przewozów). Osiągnęły one najwyższy wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wynoszący 84% i ładunków – 63%. Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 1420 mld pkm, a ładunków 41 mld tkm. Wzrost ogólnych przewozów na rynku amerykańskim (3,9%) jest konsekwencją dobrych wyników jakie osiągnęły największe linie, które wcześniej notowały kilkuprocentowe spadki. Dotyczy to zwłaszcza Delta i American Airlines, które odnotowały wzrosty od 0,5% do 2,2%, a w roku poprzednim spadki przewozów wyniosły od 6,2 do 7,6%. W amerykańskich liniach zatrudnionych jest 400 tys. personelu lotniczego. Największymi przewoźnikami są: Delta, Southwest i American Airlines oraz świadczące usługi przewozowe ładunków FedEx i UPS United Parcel Service.

Europejskie linie w 2010 roku przewiozły 760 mln pasażerów (29,2% liczby światowej). Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 1310 mld pkm, a ładunków 45 mld tkm. Linie te przewiozły największą na świecie liczbę pasażerów w ruchu międzynarodowym (522 mln). Wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wyniósł 77% i ładunków – 72%. W europejskich liniach zatrudnionych jest 370 tys. personelu lotniczego. Największymi liniami są: Air France-KLM, Lufthansa i British Airways oraz niskokosztowe Ryanair i easyJet.

Linie lotnicze regionu Azji i wysp Pacyfiku przewiozły 720 mln pasażerów (27,7% liczby światowej). Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 1290 mld pkm, a ładunków 63 mld tkm (36,4% liczby światowej). Wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wyniósł 76%, a ładunków – 69%. W liniach tego regionu zatrudnionych jest 390 tys. personelu lotniczego. Największymi liniami są: China Southern, China Eastern, Air China i All Nippon Airways oraz świadczące

usługi przewozowe ładunków chiński Ca-thay Pacific i Korean Air.

Linie lotnicze regionu Ameryki Południowej i Karaibów przewiozły 170 mln pasażerów (6,3% liczby światowej). Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 215 mld pkm, a ładunków 5,5 mld tkm. Wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wyniósł 70%, a ładunków – 58%. Dynamika rocznego wzrostu była najwyższa na świecie i wyniosła w: liczbie przewiezionych pasażerów – 15,1% i wykonanej pracy przewozowej pasażerów – 16,5%. Największymi liniami są: brazylijskie TAM Linhas Aereas i GOL Transportes Aereos, chilijski LAN Airlines i meksykańskie Aeromexico. W liniach tego regionu zatrudnionych jest 80 tys. personelu lotniczego.

Linie lotnicze regionu Bliskiego Wschodu przewiozły 120 mln pasażerów (4,4% liczby światowej). Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 350 mld pkm, a ładunków 16,2 mld tkm. Wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wyniósł 76% i ładunków – 62%. Największymi i dynamicznie rozwijającymi się przewoźnikami tego regionu są Emirates i Etihad Airways ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA). Kraj ten corocznie osiąga bardzo wysoką dynamikę wzrostu przewozów i sukcesywnie awansuje w światowym rankingu. Jeszcze dziesięć lat temu ZEA, pod względem wielkości realizowanych przewozów pasażerów i ładunków, zajmowały 12 miejsce na świecie (1,5% udział w rynku), pięć lat temu 8 miejsce (udział 2,8%), a w roku ubiegłym były już na czwartym miejscu (udział 4,7%). W arabskich liniach lotniczych zatrudnionych jest 70 tys. personelu.

Najmniejsze przewozy na świecie realizują linie lotnicze Afryki. W 2010 roku z ich usług skorzystało jedynie 70 mln pasażerów (2,4% światowej liczby). Wykonana praca przewozowa pasażerów wyniosła 125 mld pkm, a ładunków 2,3 mld tkm. Osiągnęły one najniższy na świecie wskaźnik wykorzystania miejsc pasażerskich load factor wynoszący 68% i ładunków – 53%. Ruch lotniczy jest niewspółmiernie mały, w odniesieniu do obszaru i ludności, która zamieszkuje na tym kontynencie. Największym przewoźnikiem tego regionu są zajmujące w rankingu 57 miejsce South African Airways z RPA (6,6 mln pasażerów).

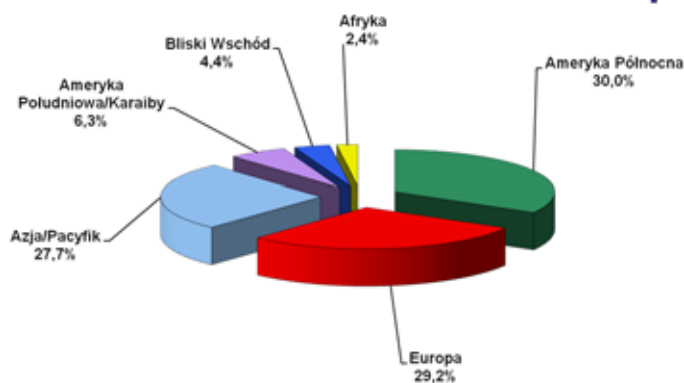
Udział regionów świata w wykonaniu w ruchu regularnym przewozów pasażerów i ładunków oraz liczbie wykonanych rejsów samolotów przedstawiają wykresy: 1 ÷ 3.

Wyniki finansowe linii lotniczych

Poprawa światowej gospodarki i wzrost ruchu w 2010 r. przełożył się na finanse linii lotniczych. Wartość zrealizowanych przychodów operacyjnych wyniosła ogółem 554

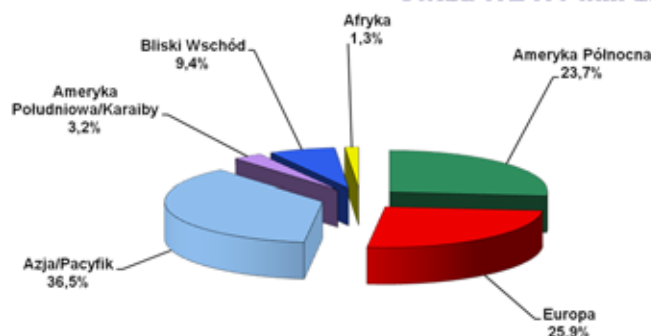
mld dolarów i były one o 72 mld większe niż w roku poprzednim (482 mld dolarów). Bezpośrednie porównanie uzyskanych wyników finansowych ma jednak ograniczone wartości poznawcze, gdyż wpływ na nie miały zarówno dynamiczne zmiany relacji kursowych dolara do innych walut jak i wielkości dopłat paliwowych do biletów lotniczych. Najważniejszym źródłem przychodów linii lotniczych były zrealizowane przewozy pasażerskie (425 mld dolarów), towarowe (66 mld dolarów), a także inne rodzaje działalności np. obsługa techniczna, usługi naziemne i catering na rzecz innych operatorów, wynajem samolotów, itp. (25 mld dolarów).

Świat: 2 562 884 000 pas.

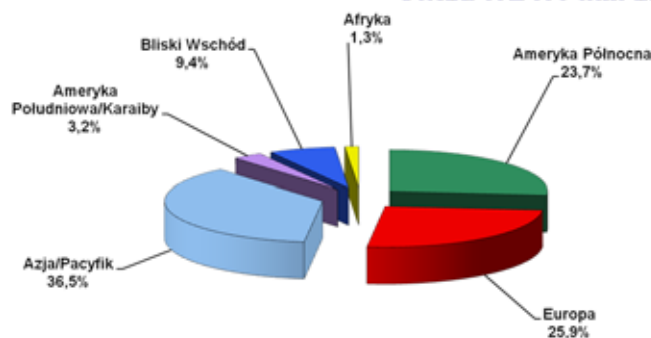
1. Udział regionów świata w przewozach pasażerów w ruchu rozkładowym w 2010 r.

Świat: 172 177 mln tkm

2. Udział regionów świata w pracy przewozowej cargo (tkm) w ruchu rozkładowym w 2010 r.

Świat: 172 177 mln tkm

3. Udział regionów świata w rozkładowych rejsach samolotów w 2010 r.

Największe przychody operacyjne osiągnęły linie lotnicze: Lufthansa Group – 36 mld dolarów, United Continental Holdings – 34,0 mld dolarów, Delta – 31,7 mld, Air France-KLM Group – 31,3 mld i FedEx – 24,6 mld. Większe przychody i wzrost ruchu zasadniczo wpłynął na osiągnięcie przez linie lotnicze zysków z działalności. Ogółem zysk operacyjny wyniósł 18 mld dolarów i był największy w okresie ostatniej dekady (2009 r. – strata 9,9 mld dolarów, 2008 – strata 16 mld, 2007 – zysk 14,7 mld, 2006 – zysk 5 mld, 2003 – strata 7,5 mld, 2001 – strata 13 mld).

4. Airbus A380 francuskich linii lotniczych Air France. Fot. Air France

5. Obsługa lotniskowa Airbusa A380 niemieckich linii lotniczych Lufthansa. Fot. Lufthansa

Polski transport lotniczy w 2010 r.

Generalnie rynek przewoźników lotniczych w Polsce jest zdominowany przez małych operatorów, dysponujących kilkoma statkami powietrznymi. Największym są Polskie Linie Lotnicze LOT posiadające 46 samolotów komunikacyjnych, a po kilkanaście mają: SprintAir, EuroLOT i Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Obszar działania większości przewoźników ograniczony jest do terytorium Europy, Afryki oraz Bliskiego Wschodu i Azji - jedynie dwóch może wykonywać loty po całym świecie (PLL LOT i Air Italy Polska).

Pod koniec 2010 roku do wykonywania przewozów osób lub ładunków uprawnionych było 16 firm: Polskie Linie Lotnicze LOT, EuroLOT, Enter Air, Air Italy Polska, Small Planet Airlines, Exin, SprintAir, SprintAir Cargo,

Sky Taxi, Jet Air, Blue Jet, Fly Jet, AD Astra Executive Charter, General Aviation, Ibox i Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. W ub. roku przewieźli oni łącznie 5025 tys. pasażerów oraz 45,1 tys. ton ładunków.

Działalność PLL LOT i EuroLOT

Największym krajowym przewoźnikiem pozostają Polskie Linie Lotnicze LOT wraz z działającą na zasadzie operatora linią EuroLOT. Przewiozły one w 2010 roku łącznie 4500 tys. pasażerów, z tego około 20% przez regionalną linię lotniczą EuroLOT (w ramach siatki połączeń PLL LOT). Wynik ten jest o 500 tys. lepszy niż w roku poprzednim. Samoloty przewoźnika wykonały łącznie 82 tys. rejsów uzyskując nalot 150 tys. godz. (z tego EuroLOT - 20 tys. rejsów

w czasie 21,5 tys. godzin). Najwięcej pasażerów wykonywało lot na pokładach samolotów Embraer 170/175 - 1800 tys. i Boeing 737 - 1180 tys. Na połączeniach dalekiego zasięgu do USA, Kanady i Wietnamu, Boeingi 767 wykonały 2,6 tys. rejsów przewożąc 520 tys. pasażerów. W ruchu nieregularnym należąca do LOT spółka LOT Charters przewiozła ponad 500 tys. pasażerów i były to głównie czartery turystyczne do znanych kurortów wypoczynkowych.

Działalność polskich przewoźników czarterowych

Rynek czarterów turystycznych był przez wiele lat zdominowany przez linie lotnicze z krajów basenu Morza Śródziemnego. Do 2005 r. największym polskim graczem na rynku był PLL LOT, a później spółka zależna Centralwings. Ponadto, co jakiś czas pojawiały się i znikwały małe linie lotnicze, które operowały na trasach średnio i długodystansowych (np. Air Polonia, Fischer Air). W 2010 roku na runku czarterów turystycznych funkcjonowało czterech polskich przewoźników: PLL LOT (LOT Chartes), Air Italy Polska, Enter Air i Small Planet Airways. Przewieźli oni łącznie 940 tys. pasażerów, a największy udział miał LOT Charters. Były to czartery turystyczne do znanych kurortów wypoczynkowych, głównie w Egipcie, Tunezji, Turcji, Grecji, Hiszpanii i Bułgarii.

Air Italy Polska jest wiodącą linią czarterową na polskim rynku, założoną z inicjatywy Air Italy Group. Firma rozpoczęła operacje lotnicze w listopadzie 2007 r., realizując połączenia do egzotycznych miejscowości i w rejon basenu Morza Śródziemnego. W ub. roku przewoźnik wykonywał loty z większości krajowych portów lotniczych oraz z Włoch. Ogółem z usług Air Italy Polska skorzystało 270 tys. pasażerów, z tego 220 tys. na trasach do/z Polski.

Linia lotnicza Enter Air powstała pod koniec 2009 r. Inauguracyjny lot wykonany został 25 kwietnia 2010 r. i był nim rejs z Lotniska Chopina na nowe tunezyjskie lotnisko Enfidha. W 2010 roku przewoźnik w 1450 rejsach przewiózł 200 tys. pasażerów. Linia korzystała z dwóch baz operacyjnych: w Warszawie i Katowicach, obsługując połączenia z większości krajowych portów lotniczych.

Small Planet Airlines jest linią lotniczą należącą do notowanej na warszawskiej giełdzie spółki Avia Solutions Group i działającą obecnie na czterech rynkach: litewskim, estońskim, polskim i włoskim. Główna siedziba linii znajduje się na Litwie, a polskiego oddziału - w Warszawie. Na rynku polskim operator w praktyce jest obecny od 20 maja 2010 r., a przez pierwsze miesiące linia funkcjonowała pod nazwą flyLAL Charters, a od września znana jest jako Small Planet Air-

lines. W 2010 roku operator w 350 rejsach przewiózł 37 tys. pasażerów.

Pozostali przewoźnicy

Jet Air jest pierwszą polską prywatną linią lotniczą, istniejącą na rynku od 10 lat. Przez kilka lat linia wykonywała rejsy w ramach siatki połączeń LOT, a od 2008 r. realizuje loty pod własnymi znakami. W 2010 roku w 4,4 tys. rejsów przewiozła 38,3 tys. pasażerów.

SkyTaxi w ub. roku obchodziła jubileusz 10-lecia działalności lotniczej. Charakter firmy zmienił się w tym okresie z małego operatora taksówek powietrznych na klasycznego przewoźnika, oferującego przewozy lotnicze samolotami klasy regionalnej. W 2010 r. firma wykonała 700 rejsów, przewożąc 5,5 tys. pasażerów i 200 ton różnego rodzaju ładunków.

General Aviation Sp. z o.o. wykonywała przewozy osób, a także świadczyła różnego rodzaju loty usługowe i patrolowe. W 2010 roku w 1,6 tys. lotach przewiozła 5,8 tys. pasażerów.

Fly Jet jest nowym przewoźnikiem czarterowym, wykonującym loty głównie dla ludzi biznesu i VIP. W ciągu kilku miesięcy działalności w prawie 100 komercyjnych rejsach przewiózł 0,3 tys. pasażerów. Były to głównie rejsy w ruchu międzynarodowym do państw europejskich (Niemcy, Francja i Włochy).

Blue Jet wykonywał w 2010 roku loty czarterowe, głównie dla ludzi biznesu i VIP. Rejsy realizowane były na zamówienie osób, które najwyżej cenią swój czas, komfort oraz dyskrecję podróży. W ubiegłym roku Blue Jet w 1000 rejsów przewiózł 4,2 tys. pasażerów - głównie w ruchu międzynarodowym. Firma dysponuje nowoczesnymi odrzutowcami klasy biznes.

Ad Astra Executive Charter działa na rynku od 2009 r. i wykonuje głównie przewozy osób oraz ładunków na potrzeby firm kurierskich. W 2010 roku realizowała także przewozy materiałów niebezpiecznych i narzędzi do przeszczepu. Firma jako jedyna w kraju dysponuje certyfikatem do przewozów towarów niebezpiecznych przez małe samoloty, mogące korzystać z trawiastych lotnisk. W 2010 roku z przelotów biznesowych oferowanych przez Ad Astra Executive Charter skorzystało 2,7 tys. osób.

Lotnictwo sanitarne

W 2010 r. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe realizowało zadania z zakresu medycznych czynności ratunkowych HEMS (Helicopter Emergency Medical Service - Śmigłowcowa Służba Ratownictwa Medycznego) oraz transportu sanitarnego EMS (Emergency Medical Service). Ogółem wykonano 6696 śmigłowcowych misji HEMS, w tym 5170 do

6. Airbus A321 wietnamskich linii lotniczych Vietnam Airlines. Fot. Airbus

7. Airbus A320 w barwach polskiego przewoźnika Yes Airways. Fot. Jerzy Liwiński

wypadków i nagłych zachorowań oraz 1526 transporty międzyszpitalne, a także 559 misji samolotowych zespołów transportowych EMS. Na pokładach statków powietrznych LPR-u przewieziono łącznie 6537 pacjentów.

Lotnicze Pogotowie Ratunkowe prowadzi działalność z 18 baz (17 stałych i 1 tymczasowej), w których dyżurowały śmigłowcowe zespoły ratownictwa HEMS. Na stanie tych baz były śmigłowce typu Eurocopter EC-135 i Mi-2Plus, wyposażone w specjalistyczny sprzęt medyczny (załoga śmigłowca: pilot, lekarz i ratownik medyczny). Zadania transportu medycznego na średnich trasach w kraju i za granicą realizowały dwa specjalistyczne samoloty sanitarne typu Piaggio P180 Avanti II. Dyżury te pełnione są przez całą dobę, a baza znajduje się w wojskowej części Lotniska Chopina w Warszawie.

Lotnicze przewozy ładunków

Transportem lotniczym przewozi się dwa rodzaje przesyłek: zwykłe i wymagające obsługi handlingowej. Specjalnych obsług wymagają m.in.: materiały niebezpieczne, żywe zwierzęta, towary łatwo się psujące, a także przesyłki ciężkie i/lub niewymiarowe, dyplomatyczne oraz wartościowe.

W 2010 r. na pokładach polskich statków powietrznych przewieziono łącznie 45,1 tys. ton ładunków.

Polskie Linie Lotnicze LOT (LOT Cargo) przewiozły 27,6 tys. ton ładunków, w tym 20,6 tys. ton cargo i 7 tys. ton poczty. Jest to o 35% więcej niż w 2009 r. (wtedy było to 20 tys. ton) i o 17% więcej od zaplanowanej w budżecie wielkości przewozów. Najwięcej przewieziono na trasach transatlantyckich

8. Bombardier Dash 8 Q400 węgierskiego przewoźnika Malev. Fot. Jerzy Liwiński

9. Boeing 777 tureckiego przewoźnika Turkish Airlines. Fot. Boeing

do/z USA i Kanady, wykorzystując do tego celu głównie rejsy samolotów pasażerskich. Średnio na jeden przelot atlantycki, do dolnych luków bagażowych pasażerskiego Boeinga 767, ładowanych było 5 ton towarów.

Samoloty Grupy kapitałowej SprintAir wykonały łącznie 5,9 tys. lotów (7,5 tys. godzin nalotu) przewożąc 9,8 tys. ton ładunku. Podstawowy profil działalności Grupy SprintAir stanowił lotniczy przewóz towarów, realizowany głównie na podstawie długoterminowych kontraktów z kontrahentami krajowymi i zagranicznymi. W ramach zawartych umów samoloty Grupy SprintAir operowały na 12 trasach: 7 krajowych i 5 międzynarodowych. Obok rozkładowych przewozów ładunków przewoźnik realizował również rejsy doraźne i czartery pasażerskie.

Exin w 2,8 tys. rejsów przewiózł 7,7 tys. ton ładunków, z tego 2,7 tys. ton w lotach do/z Polski oraz 5,0 tys. ton między kilkoma europejskimi portami lotniczymi. Były to przewozy, głównie na zamówienie firmy kurierskiej DHL oraz różnego rodzaju loty doraźne.

Podsumowanie działalności przewozowej

W 2010 roku linie lotnicze na świecie przewiozły 2,6 mld pasażerów i 48 mln ton ładunków. W stosunku do roku poprzedniego, liczba pasażerów zwiększyła się o 8,7%, a tonaż ładunków o 17,7%. Dynamika wzrostu ruchu pasażerskiego w poszczególnych miesiącach utrzymywała się na stałym poziomie 8-10% (za wyjątkiem kwietnia), natomiast przewóz ładunków charakteryzował

się bardzo dużym zróżnicowaniem, od najwyższego poziomu 35,2% w maju do minimum 5,8% w listopadzie.

Na pokładach polskich statków powietrznych przewieziono 5,0 mln pasażerów i 45 tys. ton ładunków. W stosunku do wyników roku poprzedniego liczba pasażerów zwiększyła się o 16,7%, a tonaż ładunków o 15,9%. Choć przewozy pasażerów i tonaż ładunków realizowane przez polskich przewoźników od kilku lat mają tendencję wzrostową, to w porównaniu z krajami zblizonymi pod względem warunków geograficznych, demograficznych i gospodarczych, są one nadal niewielkie i lokują nasz kraj, w światowych rankingach, na odległych miejscach. W ruchu regularnym współczynnik mobilności, uwzględniający stosunek wykonanej pracy przewozowej pasażerów PKm (pasażerokilometry) do liczby mieszkańców, osiągnięty przez Polskę jest 3,5-krotnie niższy od wyniku światowego i aż 8-krotnie mniej niż wynosi średnia dla państw Europy (wg danych ICAO za 2009 r.). Na statystycznego mieszkańca naszego globu przypadała trasa o długości - 630 km, średnia europejska wynosi - 1670 km, podczas gdy dla Polski jedynie - 185 km (dla porównania: Niemcy - 2500 km, Hiszpania - 1700 km, Słowacja - 615 km). Jeszcze bardziej niekorzystna jest wartość współczynnika wykonanej pracy przewozowej ładunków - TKm (tonokilometry). Osiągnięty przez nasz kraj współczynnik jest 14-krotnie mniejszy od wyniku światowego i aż 30-krotnie niższy od średniej dla państw Europy. Na jednego mieszkańca naszego globu przypada praca przewozowa 21 TKm, Europy - 48 TKm, podczas gdy na mieszkańca Polski jedynie 1,5 TKm (dla porównania: Niemcy - 83 TKm, Francja - 76 TKm, Hiszpania - 21 TKm). W Polsce cargo stanowi margines przewozów lotniczych, a główną tego przyczyną jest to, że nie ma za bardzo czego wozic w regularnych rejsach. Dzisiaj na świecie z usług transportu lotniczego korzystają głównie firmy z branży wysokiej technologii elektronicznej, dla których koszty przewozu drogą powietrzną stanowią relatywnie niewielki procent wartości towaru. ◀